

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра міжнародних економічних відносин та туризму

МАХОВКА В.М.

Навчальний посібник з дисципліни
«СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ТУРИЗМ
(СІЛЬСЬКИЙ ТА ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ)»
для студентів спеціальності 242 «Туризм»

ПОЛТАВА 2022

Навчальний посібник з дисципліни «Спеціалізований туризм (сільський та зелений туризм)» для студентів спеціальності 242. Полтава, 2022, 250 с.

Укладач:

Маховка В.М., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та туризму, к.е.н.

Рецензенти:

Роскладка Н.О., доктор економічних наук, професор, професор кафедри туризму та рекреації, Київський національний торговельно-економічний університет;

Глебова А.О., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і логістики, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Відповідальний за випуск: І.Б. Чичкало-Кондрацька, завідувача кафедри міжнародних економічних відносин та туризму, доктор економічних наук, професор.

Затверджено науково-методичною
радою університету
від _____ 20__ р., протокол № __

© Маховка В.М., 2022 рік
© Національний університет

імені Юрія Кондратюка, 2022 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема 1. Сільський та зелений туризм в Україні.....	6
Тема 2. Мета і мотивація вибору відпочинку у сільській місцевості.....	48
Тема 3. Міжнародний досвід організації та функціонування садіб зеленого туризму.....	79
Тема 4. Сільський зелений туризм у сучасному туристичному бізнесі.....	113
Тема 5. Організаційно - законодавче забезпечення зеленого туризму в Україні.....	123
Тема 6. Екологічний туризм в Україні: стан та можливості розвитку.....	135
Тема 7. Бізнес-проектування зеленої садиби.....	148
Тема 8. Організація і проектування зеленої садиби.....	159
Тема 9. Сертифікація і стандартизація послуг зелених садіб.....	186
Тема 10. Просування продукції та послуг зеленого туризму.....	209
Словник термінів.....	231
Список використаних джерел.....	240

ВСТУП

В умовах трансформаційних змін та необхідності підвищення соціально-економічного рівня виникає необхідність пошуку нових конкурентних переваг та визначення найбільш ефективних напрямків розвитку територій. Все більшого значення та пріоритетності розвитку набувають соціально-орієнтовані програми, які здатні сприяти підвищенню економічного розвитку, до таких стратегічно важливих і пріоритетних галузей можна віднести й туризм. Порівняно з іншими сферами туризм характеризується комплексністю, системністю, яка спираючись на ефективне використання туристично-рекреаційного потенціалу території дозволить збалансувати регіональну структуру природокористування, а також сприятиме активізації суміжних галузей економіки (транспорт, торгівлі, будівництва, охорони здоров'я тощо).

Сільський та зелений туризм, особливо коли він пов'язаний з природою та екологічним туризмом, може забезпечити цінний внесок у розвиток сільських територій та підвищити цінність місцевих продуктів. Для розвитку сталого туризму в сільській місцевості необхідно зменшити його негативний екологічний та соціальний вплив, вирішити проблеми, пов'язані з наслідками зміни клімату. Пандемія COVID-19 вже призвела до серйозних змін у секторі туризму та суттєвих втрат для спільнот та бізнесу. Тим не менш, після пандемії зріс інтерес споживачів до напрямків на відкритому повітрі та з меншим скупченням людей, і ці зміни відкривають нові можливості перед туристичними дестинаціями в сільській місцевості.

Сільський та зелений туризм є невід'ємним компонентом комплексного соціально-економічного розвитку сільських територій та одним із засобів вирішення багатьох проблем, що стоять перед громадами сільських територій. Це дуже позитивно впливає на розширення сфери зайнятості сільського населення, дає селянам додатковий заробіток,

розширює можливості зайнятості власників садиб не лише у виробничій сфері, а й у сфері послуг.

У навчальному посібнику систематизовано навчальний матеріал, який розкриває основні питання сутності сільського та зеленого туризму, мети та мотивації вибору відпочинку у сільській місцевості, досліджено міжнародний досвід організації та функціонування садиб зеленого туризму, особливості організації та проектування садиб зеленого туризму, їх сертифікації та стандартизації, просування послуг зеленого туризму.

Метою викладання навчальної дисципліни «Спеціалізований туризм (сільський та зелений туризм)» є забезпечення засвоєння основних положень і проблематики сільського та зеленого туризму, історії його розвитку, надання послуг у цьому виді туризму, вивчення основ маркетингу та рекламної діяльності характерних для сільського та зеленого туризму, основних ресурсів розвитку сільського та зеленого туризму в різних регіонах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про туризм». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>. Заголовок з екрану.

2. Закон України «Про особисте селянське господарство». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/742-15>. Заголовок з екрану.

3. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки. Затверджена Законом України від 21.09.2000 р. // Офіційний вісник України. 2000. №43. Т. 1, 3, 4, 17, 18.

4. Закон України про сільський зелений туризм (проект) // Новости турбизнеса. 2006. № 19. С. 17-22.

5. Аріон О.В. Географія туризму: навчальний посібник / О.В. Аріон. К.: ПАТЕРИК, 2019. 252 с.

6. Аніщенко А. П. Зелений туризм як напрям трудової соціалізації сільської молоді в інформаційному суспільстві [Електронний ресурс] / А. П. Аніщенко // Вісник Харківської державної академії культури. 2014. Вип. 44. С. 204-211.

7. Бакурова, А. В. Визначення соціально-економічної ефективності системи оподаткування в галузі туризму України [Текст] / А. В. Бакурова, А. В. Діденко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2012. № 2. С. 39-44.

8. Борисова О. В. Спеціалізований туризм : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм» / О. В. Борисова Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 360 с., іл.

9. Відпочинок на селі : poradnik organizatoru wypoczynku ta власнику садиби. К. : Б. в., 1999. 28 с.

10. Власенко Н. М. Інноваційні технології у ресторанному, готельному господарстві та туризмі : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госпва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 373 с.

11. Гапоненко, Г. І. Сільський зелений туризм : навч. посібник / Г.І. Гапоненко, А.Ю. Парфіненко, І.М. Шамара. Суми : Університетська книга, 2020. 177 с.

12. Гловацька В.В Сільський зелений туризм: сутність, функції основи організації// Економіка АПК. 2016. 10. С. 148-155.

13. Глядіна М.В. Зарубіжний та вітчизняний досвід розвитку екологічного туризму // II міжнародний конгрес "Інформатизація рекреаційної і туристичної діяльності: перспективи культурного та економічного розвитку. Трускавець, 23-28.05.2000 р. с.190-193. Т. 16, 17.

14. Гончаров Ю. В. Сільський зелений туризм як перспективний напрям розвитку загального піднесення економічного рівня регіону [Електронний ресурс] / Ю. В. Гончаров // Інтелект ХХІ. 2014. № 3. С. 41-45.

15. Горішевський П., Васильєв Ю., Зінько Ю. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003. Т. 1-4, 9-13.

16. Грановська В.Г. Туризм і природно-рекреаційний потенціал: словник-довідник / В.Г. Грановська, О.В. Морозов, В.М. Крикунов. Херсон: Олді-Плюс, 2020. 108с

17. Гловацька В.В. Особливості розвитку сільського зеленого туризму як підприємницької діяльності // Інноваційна економіка. 2010. №16.

18. Дейнека А. Проблеми і перспективи рекреаційного використання лісів Львівської області/Дейнека А., Копач М. // Регіональна економіка. 2001. №2. с.171-175. Т. 18.

19. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу/Дмитрук О.Ю. // навчальний посібник. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Альтерпрес, 2004. Т. 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 15-17.

20. Дурович А.П. Маркетинг в туризме: Учеб. пособие. 2-е изд., перераб. и доп. – Минск: Новое знание, 2001. 496 с. Т. 8, 12, 13.

21. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу : навч. посіб. / Л. П. Дядечко. К. : ЦУЛ, 2007. 224 с.

22. Етнічна кулінарія : навч. посіб. / А. А. Мазаракі, М. Ф. Кравченко, Т. І. Юдіна, та ін. ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 456 с.

23. Зінько Ю.В., Гетьман В.І. Розвиток туризму в національних парках Українських Карпат // "Гори і люди" (у контексті сталого розвитку). Міжнародна конференція. 14-18.10.2002 р. м. Рахів. с.353-363.

24. Іванунік В.О. Туристичний менеджмент: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.

25. Іванунік В.О., Явкін В.Г. Атрактивність рекреаційно-туристичних територій. 2-ге вид., Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. – 248 с.

26. Ілляшенко С. М. "Зелений" туризм як один з напрямів сталого розвитку регіону [Електронний ресурс] / С. М. Ілляшенко, Н. С. Ілляшенко, В. О. Щербаченко // Економіка України. 2013. № 8. С. 33-39.

27. Інновації в туристичному бізнесі: Навчальний посібник (за заг. ред. Ципко В. В.) К. НТУ, 2021. 251 с.

28. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книга ЧЧІ. 2003. 300 с.

29. Ковешніков В. С., Ковешнікова О. В Основи проектування туристично-рекреаційних комплексів : Навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. 288 с.

30. Коржик В. Буковина для всіх. Маршрутами екотуризму: Довідник-путівник. Чернівці: Зелена Буковина, 2002. 122 с. Т. 17, 18.
31. Коробка С. В. Зелений туризм як фактор підвищення конкурентоспроможності сільської місцевості [Електронний ресурс] / С. В. Коробка. // Економіка. Управління. Інновації. 2012. № 1.
32. Король О.Д. Основи туристського маркетингу. 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021.
- 33.Летуновська Н. Є., Люльов О. В. Маркетинг у туризмі : підручник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 270 с.
- 34.Лизогуб В.А. Країнознавство: підручник / В.А. Лизогуб. К.: ПАТЕРИК, 2019. 384 с.
35. Литвин І. В. Проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму в регіоні [Текст] / І. В. Литвин // Регіональна економіка. 2013. № 2. С. 81-88.
36. Лужанська, Т.Ю. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспектив : навч. посібник (реком. МОН). К.: Кондор, 2008. 385 с.
- 37.Любіцева О.О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. / Ред. кол.: С.І. Іщук (відп. ред.) та ін. К., 2002. Вип. 53. с.189-196. Т. 17.
- 38.Маєвський Я. Агротуризм : poradnik для сільського господаря / Я. Маєвський. Львів, 2005. 80 с.
- 39.Мальська М., Худо В. Менеджмент туризму. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. с.139-161. Т. 5, 6, 8, 9, 10, 13.
- 40.Мальська М.П. Країнознавство: теорія та практика: Підручник / М.П. Мальська, Н.В. Антонюк, Ю.С. Занько. К.: ЦУЛ,2019. 528 с.
- 41.Мальська М.П. Основи маркетингу у туризмі: підручник / М.П. Мальська, Н.Л. Мандюк. К.: ЦУЛ, 2019. 336 с.
- 42.Маркетинг турпродукту: підручник (реком. МОН). К.: Кондор, 2019. 394 с.

43. Маркетинг у туризмі : навч. посіб. / Ю. Б. Забалдіна, Н. О. Роскладка, В. В. Білик, Т. П. Дупляк. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 632 с.

44. Матвієнко А. Т. Зелений туризм як напрямок вирішення проблеми зайнятості сільського населення в Україні [Електронний ресурс] / А. Т. Матвієнко // Економічний вісник університету. 2014. Вип. 22(1). С. 95-99.

45. Маховка В. Сільський (зелений) туризм як напрям розвитку сільських територій у Полтавській області [Електронний ресурс] / В. Маховка // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. 2014. Вип. 19(2). С. 130-140.

46. Маховка В.М. Сільський (зелений) туризм як альтернативний вид відпочинку та напрям розвитку регіону / В.М. Маховка // Управління соціально-економічним розвитком держави, регіону, підприємства : Матер. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конфер. : збір. наук. праць (м. Полтава, 1 листопада – 1 грудня 2014 р.). Полтава : видавець ФОП Мирон І.А., 2014. С. 528-529.

47. Медлік С. Словник з подорожей, гостинності та туризму, 1993. Dictionary of Travel . [Електронний ресурс].

48. Національна доповідь про екотуризм в Україні / Підг. Панченко Т.Ф. та ін. Нац. комісія сталого розвитку при КПУ. К.: Б.В., 1999. Т. 1, 17.

49. Нездоймінов С. Г. "Зелений" вектор регіонального туризму [Електронний ресурс] / С. Г. Нездоймінов // Вісник соціально-економічних досліджень. 2012. Вип. 2. С. 348-353.

50. Нездоймінов, С. Г. Концептуальні підходи до "зеленого регіоналізму" як екологічного імперативу розвитку рекреації та туризму в Україні [Текст] / С. Г. Нездоймінов, Н. М. Андрєєва // Регіональна економіка. 2012. № 2. С. 80-88.

51. Онищук Н. В. Мезомаркетинг у сфері туризму : монографія. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. 300 с.

52. Організація підприємницької діяльності в сфері сільського туризму особами з інвалідністю: посібник / М. Барна, М. Богуш, О. Волошинський та ін.]. Львів : Растр-7, 2019. 206 с.

53. Організація сільського зеленого туризму: навчальний посібник, Л.В. Транченко, С.В. Тимчук, Л.М. Нещадим. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 122 с.

54. Осадча, Тетяна Станіславівна. Сільський зелений туризм в Україні: окремі аспекти організації, обліку і контролю [Текст] : монографія / Т. С. Осадча. Херсон : [Олді-плюс], 2019. 290 с.

55. Основи туризмології [Текст] : навч. посібник : на вшанування світлої пам'яті д-ра філос. наук, проф., чл.-кор. НАН України, фундатора туризмології в Україні В. С. Пазенка / О. А. Кручек; С.Ф. Соляник; О.В. Парубець та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 234 с.

56. Паненко Ю.В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму: Навч. посібник./ Ю.В. Панченко, О.Є. Лугінін, С.В. Фомішин. Херсон: ОДЦ-ПЛЮС, 2013. 342 с.

57. Парфіненко П., Лиман С., Посохов І. Історія туризму / П. Парфіненко, С. Лиман, І. Посохов // Київ: Університетська книга, 2018. 372 с.

58. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://vechervkarpath.at.ua/publ/test/perspektivy_razvitija_selskogo_zelenogo_turizma_v_ukraine/6-1-0-1498. Заголовок з титулу екрану.

59. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання п'яте / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 320 с.

60. Поколюдна М. М. Організація екскурсійної діяльності: підручник. Харків. нац. унтміськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2017. 180с.

61. Потенціал туристичної галузі України: формування та розвиток: монографія / В.О. Ткач, С.П. Кожушко та ін. Дніпро: ЛІРА, 2018. 224с.

62. Рекомендації щодо розвитку зеленого туризму у Полтавській області / Управління культури і туризму облдержадміністрації. Полтава, 2006.

63. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм: Навчальний посібник. К.: Знання, 2008. 271 с.

64. Світовий досвід організації сільського туризму: методичний посібник // Громадська організація «Одеська обласна сільськогосподарська дорадча служба», «Центр розвитку та правової підтримки села». Одеса. 2009. 56 с.

65. Село – мов писанка : Путівник із зеленого туризму / уклад. В. Васильєв. К. : Туризм сільський зелений, 2018. 64 с.

66. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: навчальний посібник / В.Ф.Семенов.- Херсон: Грінь Д.С., 2019. 392с.

67. Серебряй В. Екологічний туризм – ключ до сталого розвитку // Краєзнавство. Географія. Туризм. 2012. №35 (280). с.1-3. Т. 15.

68. Смаль В.В., Смаль І.В. Світовий досвід розвитку екологічного туризму // Український географічний журнал. 2003. №4. с.58-64. Т. 15.

69. Смолій В.А. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Смолій В.А., Федорченко В.К., Цибух В.І. К.: Видавничий дім «Слово», 2006. 372 с.

70. Смолій В.А. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Смолій В.А., Федорченко В.К., Цибух В.І. К.: Видавничий дім «Слово», 2006. 372 с.

71. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: навчальний посібник / В.І.Стафійчук, О.Ю.Малиновська. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 808 с.

72.Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Ткаченко Т.І. К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2006. 537 с.

73.Трілленберг, Г. Сільський туризм – важливий важіль економічного підйому депресивних територій [Текст] / Г. Трілленберг // Вісник Тернопільського національного економічного університету. 2012. № 2. С. 159-167.

74.Трохимець, О. І.Розвиток туризму в Україні та його стратегічне значення для національної економіки [Текст] / О. І. Трохимець // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2012. № 3. С. 62-66 .

75.Туризм в умовах глобалізації: особливості та перспективи розвитку [Текст] : монографія / за ред. М. О. Кизим, В. Є. Єрмаченко. Х. : ІНЖЕК, 2012. 472 с.

76. Угоднікова О. І. Управління проєктами в туризмі : навч. посібник / О. І. Угоднікова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 141 с.

77.Фарйон О.О. Сільський зелений туризм: поняття, функції й тенденції розвитку в Україні та світі [Електронний ресурс] / О.О. Фарйон // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2013. Вип. 9(2). С. 151-156.

78.Федорченко В.К. Філософія туризму: навчальний посібник /В.К.Федорченко. К.: Вид-во ПАТЕРИК, 2020. 268с.

79.Феномен туризму: розмаїття сенсів : монографія / за ред.: О. О. Красноручького, Н. І. Моїсеєвої. Харків : Стильна типографія, 2019. 252 с.

80. Cohen, E. (1972). Towards a sociology of international tourism. *Social Research*, 39(1), 164-182.

81. Lobo R. Helpful agricultural Tourism (Agri-tourism) Definitions. 2001. № 5. P. 25 26.

82. Nilsson P. Staying on farms; an ideological background. Annals of Tourism Research. 2002. № 29. P. 7-24.

83. Wiggins S. and Proctor S. (2001) How Special Are Rural Areas? The Economic Implications of Location for Rural Development. Development Policy Review, 19(4). London: Blackwell Publishing.

Інформаційні ресурси:

84. Електронне джерело. Режим доступу: <https://tourismnotes.com/eco-tourism/>. Заголовок з титулу екрану.

85. Електронне джерело. Режим доступу: <https://www.intechopen.com/chapters/45414>. Заголовок з титулу екрану.

86. Електронне джерело. Режим доступу: <https://www.revfine.com/tourism-marketing/>. Заголовок з титулу екрану.

87.

88. Зелений туризм (сільський відпочинок в Україні— [Електронний ресурс]. Режим доступу:) www.ruraltourism.com.ua. Заголовок з титулу екрану.

89. Інформаційний сайт м. Одеса www.misto.odessa.ua. Заголовок з титулу екрану.

90. Інформаційно-туристичний центр Львівщини, [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.tourism.lviv.ua. Заголовок з титулу екрану.

91. Інформаційно-туристичний центр Рівненщини. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.tourism.rv.ua. Заголовок з титулу екрану.

92. Інформаційно-туристичний центр Чернігівщини — [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ch-turizm.com.ua. Заголовок з титулу екрану.

93. Музейний простір України [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ukrmuseum.org.ua. Заголовок з титулу екрану.

94. Офіційний сайт Державної служби туризму і курорті [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.tourism.gov.ua. Заголовок з титулу екрану.

95. Офіційний туристичний сайт Київщини [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ko-tourism.gov.ua. Заголовок з титулу екрану.

96. Офіційний сайт міста Одеса. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.odessa.ua. Заголовок з титулу екрану.

97. Портал "Санаторно-курортне лікування" [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.crimea-skl.info. Заголовок з титулу екрану.

98. Природно-заповідний фонд Полтавщини. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.eco-poltava.gov.ua/pzf.htm>. Заголовок з титулу екрану.

99. Рада з туризму Карпатського регіону, [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.tourism-carpathian.com.ua. Заголовок з титулу екрану.

100. Регіональний інформаційний портал Херсонщини "АРТКАВУН", [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.artkavun.kherson.ua. Заголовок з титулу екрану.

101. Сайт Всеукраїнського проекту "7 чудес України", [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.7chudes.in.ua. Заголовок з титулу екрану.

102. Сайт Туристична Диканщина [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.dikanka-turism.narod.ru. Заголовок з титулу екрану.

103. Спілка сприяння сільського зеленого туризму України – [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.greentour.com.ua. Заголовок з титулу екрану.

104. Туристичний сайт Закарпатської області, [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.transcarpathiatour.ua. Заголовок з титулу екрану.

105. Туристичний сайт Тернопільщини, [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ternotour.com.ua. Заголовок з титулу екрану.

106. Українська спадщина (Історико-культурна спадщина України: пам'ятники історії, мистецтво, архітектура) [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.heritage.com.ua. Заголовок з титулу екрану.